

Jak wynika z art. 30 ust. 4 Karty Nauczyciela ostatnim elementem składowym wynagrodzenia nauczycieli są inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy.

Przepis ten nie określa wprost o jakie świadczenia chodzi (ich opis znajduje się w dalszej części ustawy), a jedynie wskazuje jakich świadczeń nie obejmuje.

Dlatego też do wynagrodzenia nauczycieli nie zalicza się świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz dodatków socjalnych określonych w art. 54 Karty Nauczyciela, których problematyka zostanie poruszona na łamach dziennika.

Innymi świadczeniami wynikającymi ze stosunku pracy nauczyciela, o których stanowi art. 30 ust. 4 ustawy Karta Nauczyciela są więc:

1. dodatek za uciążliwość pracy – art. 19 KN

Przysługuje on w wysokości 20% wynagrodzenia zasadniczego, nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania, którego organ prowadzący szkołę przeniósł do pracy w innej szkole w innej miejscowości - bez zgody nauczyciela. Warunkiem przeniesienia nauczyciela bez jego zgody jest potrzeba zapewnienia tej szkole nauczyciela z odpowiednimi kwalifikacjami, którego w inny sposób nie udało się w szkole zatrudnić. Dyrektor szkoły, do której przeniesiono nauczyciela, powinien tak ustalić rozkład czasu pracy, aby nauczyciel prowadził zajęcia jedynie w cztery dni tygodnia. Ponadto nauczycielowi przysługuje zakwaterowanie w miejscowości, do której go przeniesiono a w której znajduje się szkoła. Przeniesienie bez zgody nauczyciela może nastąpić na okres nie dłuższy niż na 3 lata, po którym nauczyciel ma prawo powrotu na uprzednio zajmowane stanowisko.

2. dodatkowe wynagrodzenie za pracę w porze nocnej – art. 42b KN

Nauczyciel może być obowiązany do realizowania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć wychowawczych także w porze nocnej. Dlatego też za każdą godzinę pracy w porze nocnej nauczycielowi przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 15 % godzinowej stawki wynagrodzenia zasadniczego, jednakże nie niższej niż ustalona na podstawie art. 151⁸ § 1 Kodeksu pracy.

3. dodatkowe wynagrodzenie za pracę w święto – art. 42c ust 4 KN

Za pracę w święto, przypadające poza dwoma dniami w tygodniu wolnymi od pracy, nauczyciel otrzymuje inny dzień wolny od pracy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zamiast dnia wolnego nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 3 (wynagrodzenie, w wysokości ustalonej w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 5) ze 100 % dodatkiem.

4. dodatkowe wynagrodzenie roczne – art. 48 KN

Nauczycielowi przysługuje dodatkowe wynagrodzenie roczne na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej. Nauczyciel nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w pełnej wysokości po przepracowaniu u danego pracodawcy całego roku kalendarzowego. Natomiast nauczyciel który nie przepracował u danego pracodawcy całego roku kalendarzowego, nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w wysokości proporcjonalnej do okresu przepracowanego, pod warunkiem, że okres ten wynosi

co najmniej 6 miesięcy. Ustawa określa również okoliczności wyłączające prawo otrzymania dodatkowego wynagrodzenia rocznego, do których zalicza: nieusprawiedliwioną nieobecność w pracy trwającej dłużej niż dwa dni, stawienie się do pracy lub przebywania w pracy w stanie nietrzeźwości, wymierzenie pracownikowi kary dyscyplinarnej wydalenia z pracy lub ze służby, rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika. Wynagrodzenie roczne ustala się w wysokości 8,5% sumy wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez pracownika w ciągu roku kalendarzowego, za który przysługuje to wynagrodzenie. Wynagrodzenie roczne wypłaca się, nie później niż w ciągu pierwszych trzech miesięcy roku kalendarzowego następującego po roku, za który przysługuje to wynagrodzenie.

5. zasiłek na zagospodarowanie – art. 61 KN

Zasiłek na zagospodarowanie udzielany jest nauczycielowi jednorazowo, na jego wniosek, w szkole wskazanej jako podstawowe miejsce zatrudnienia, w wysokości dwumiesięcznego otrzymywanego wynagrodzenia zasadniczego. Otrzymuje go nauczyciel który uzyskał stopień nauczyciela kontraktowego w ciągu dwóch lat, od dnia podjęcia pierwszej pracy zawodowej w życiu w szkole i posiada kwalifikacje wymagane do zajmowania danego stanowiska. Do pierwszej pracy zawodowej w życiu nie zalicza się pracy wykonywanej w okresie studiów lub nauki w zakładzie kształcenia nauczycieli. Prawo do złożenia wniosku o wypłacenie zasiłku na zagospodarowanie przysługuje nauczycielowi w okresie roku, licząc od dnia uzyskania stopnia nauczyciela kontraktowego. Zasiłek ten podlega jednak zwrotowi, jeżeli nauczyciel nie przepracuje w szkole trzech lat, licząc od dnia uzyskania stopnia nauczyciela kontraktowego. Tylko organ prowadzący może zwolnić nauczyciela z obowiązku zwrotu zasiłku w całości lub w części. Ponadto nauczyciel, aby otrzymać zasiłek na zagospodarowanie musi pozostawać zatrudniony w wymiarze co najmniej połowy obowiązującego wymiaru zajęć (art. 91b ust 1 KN).

6. odprawa emerytalna i rentowa

Odprawa ta przysługuje w dwóch przypadkach:

- a. nauczycielowi spełniającemu warunki uprawniające do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, jeżeli nie uzyskał z tego tytułu odprawy przewidzianej w art. 28, przyznaje się odprawę w wysokości dwumiesięcznego ostatnio pobieranego wynagrodzenia w szkole będącej podstawowym miejscem jego pracy (art. 87 ust. 1 KN)
- b. nauczycielowi spełniającemu warunki uprawniające do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, który przepracował w szkole co najmniej 20 lat, przyznaje się odprawę w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia ostatnio pobieranego w szkole będącej podstawowym miejscem jego pracy (art. 87 ust. 2 KN)

W przypadku uzyskania prawa do obu odpraw opisanych powyżej nauczycielowi przysługuje jedna odprawa – korzystniejsza.

7. odprawa wynikająca ze stosunku pracy

Karta Nauczyciela wyróżnia kilka rodzajów odpraw związanych z okolicznościami jakie towarzyszyły

rozwiązaniu stosunku pracy z nauczycielem:

- a. nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania, z którym rozwiązano stosunek pracy w razie orzeczenia przez lekarza przeprowadzającego badanie okresowe lub kontrolne o niezdolności nauczyciela do wykonywania dotychczasowej pracy, przyznaje się odprawę pieniężną w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego ostatnio pobieranego w czasie trwania stosunku pracy - za każdy pełny rok pracy na stanowisku nauczyciela, nieprzekraczającą jednak sześciomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego (art. 28 ust. 1 KN). Odprawę wypłaca dyrektor szkoły, który rozwiązał z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania stosunek pracy.
- b. nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania, z którym rozwiązuje się stosunek pracy z tej przyczyny, że w ciągu 2 lat od udzielenia mu urlopu bezpłatnego z powodu niemożności zatrudnienia go w zawodzie nauczycielskim w miejscu stałego zamieszkania współmałżonka nie podjął ponownie pracy, przyznaje się odprawę pieniężną na zasadach określonych powyżej, nieprzekraczającą jednak: trzymiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, jeżeli okres pracy nauczycielskiej nie przekroczył 10 lat lub sześciomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, jeżeli okres pracy nauczycielskiej przekroczył 10 lat (art. 28 ust. 2 KN). Odprawę wypłaca dyrektor szkoły, który rozwiązał z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania stosunek pracy
- c. w przypadku cofnięcia skierowania do nauczania religii w szkole, nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia za każdy rok pracy na stanowisku nauczyciela religii, nie więcej jednak niż w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia (art. 28 ust. 2a KN). Odprawę wypłaca dyrektor szkoły, który rozwiązał z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania stosunek pracy
- d. w razie całkowitej lub częściowej likwidacji szkoły albo w razie zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć, nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania, z którym rozwiązano stosunek pracy przysługuje odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego (art. 20 ust. 1 KN). Natomiast nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie umowy o pracę, z którym z tych przyczyn rozwiązano stosunek pracy, przysługują świadczenia określone w przepisach o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (jednomiesięcznego wynagrodzenia, jeżeli pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy krócej niż 2 lata, dwumiesięcznego wynagrodzenia, jeżeli pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy od 2 do 8 lat, trzymiesięcznego wynagrodzenia, jeżeli pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy ponad 8 lat).